

HEPSİ ÖZGÜRLEŞENE DEK

HEPİMİZ TUTSAĞIZ !

ÇHD İstanbul Şubesi

HEPSİ ÖZGÜRLEŞENE DEK HEPİMİZ TUTSAĞIZ !

ÇHD İstanbul Şubesi

Tarafından

Direnış Forumları'nın Talebiyle
Hazırlanmıştır.

Eylül 2013

Çağdaş Hukukçular Derneği
İstanbul Şubesi

İstiklal Caddesi Orhan Adli Apaydın Sokak No:11/3
Beyoğlu - İSTANBUL
Tel/Faks: 0212 245 0 440
E-Posta:chd.istanbul@gmail.com

Giriş

Siyasal iktidarın geçici bir tehlike durumu gerekçesiyle hukuk düzenince vaat edilen kimi temel hak ve özgürlükleri askıya alması neredeyse kendisiyle yaşıttır.

Yasalar, egemenlerin menfaatlerini güvence altına almak, iktidara yönelebilecek tehdit ve tehlikeleri bertaraf etmek ve devamlılığı sağlamak üzere yapılır. Toplumsal mücadelenin gelişimine göre hukuk da yeniden şekillenir. Eğer toplumsal mücadelenin seyri, kendilerini küçük de olsa, bir tehdit altında görmelerine yol açarsa, egemenler, baskı ve teröre başvurmakta tereddüt etmezler. Buna bağlı olarak, bir anda “anti-terör yasaları” olarak adlandırılan yasalar çıkarılıp pek çok hak ve özgürlük sınırlandırılabilir, yok edilebilir.

Ülkemiz, olağanüstü yargılamalara, anti-demokratik yasalara, devletin baskı ve şiddetine yabancı değildir.

Bu durumun en tipik/bilinen biçimi olağanüstü hal ve sıkıyönetim kararlarıyla oluşturulan hukuki rejimdir. Bu kararlar uyarınca; sınırları belirlenmiş belirli bir yerde, yine belirlenmiş bir tarih aralığında, bazı temel hakların askıya alınması söz konusu olmaktadır. Böylece hukuk düzeni içerisinde hukukun askıya alındığı bir alan yaratılmış olmaktadır.

Cumhuriyet dönemi boyunca, toplam 25 yıl 9 ay 11 gün sıkıyönetim, 15 yıl olağanüstü hal uygulanmıştır. Bu, 90 yıllık cumhuriyet döneminin neredeyse yarısıdır.

Hukukta Direnme Hakkı

Eğer bir ülkede siyaset kanalları tıkalıysa, sömürü, adaletsizlik, eşitsizlik, zulüm hüküm sürüyorsa, halkın direnme hakkı temelinde hareket etmesi meşrudur, suç olarak kabul edilemez.

Direnme hakkı, bir devlet içindeki üstün güce sahip olan halkın, kendi verdiği yetkiyi kötüye kullanan yasama ve yürütme organlarına karşı direnebilmesini, karşı koyabilmesini ve ayaklanmasını öngörür.

4 Temmuz 1776 Amerikan Bağımsızlık Bildirisi, yaşama, özgürlük ve mutluluğu arama haklarını güvence altına almak için kurulan yönetimlerin, bu hakları ihlal etmeleriyle birlikte halk açısından bu yönetimleri değiştirmek yada devirmek hakkının doğacağını açıklar.

Fransız İhtilali'nin 1789 "İnsan ve Vatandaş Hakları Evrensel Bildirisi" zulme karşı direnmeyi insanın doğal ve zamanaşımına uğramaz haklarından sayıyordu.

1793 Bildirisi ise daha kesindi: "Yönetim halkın haklarını çiğnediği zaman isyan etmek, halk için ve halkın her kesimi için hakların en kutsalı ve ödevlerin en gereklisidir."

Siyasi Suç Nedir?

Siyaset kelimesi, "devlet işlerini düzenleme ve yürütme sanatıyla ilgili özel görüş veya anlayış" olarak tanımlanıyor.

Siyasi suç, yönetilenlerin, egemenler tarafından dayatılan düzen anlayışına karşı gelmesi, başkaldırısı, itirazı, muhalefeti olarak tanımlanabilir.

Yasalarda Siyasi Suç

Mevcut yasal mevzuat siyasi suç olarak bir kategoriye kabul etmiyor. Bununla birlikte Türk Ceza Kanunu'nun dördüncü bölümündeki "Devletin Güvenliğine Karşı Suçlar" ile "Anayasal Düzene ve Bu Düzenin İşleyişine Karşı Suçlar" başlıklı beşinci bölümde sayılan suçlar, siyasi suç kategorisi içinde sayılabilir.

Demokrasi Oyunu, Yasalar Tuzaklarla Dolu

T.C. Anayasası, **madde 26.** herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir.

madde 34. herkes önceden izin almadan, silahsız ve saldırsız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir.

Anayasa böyle yazar, Toplantı gösteri yürüyüşleri yasasında da aynı ifadeler yer alır. Siz de bu yasal güvenceler altında sokağa çıkar düşüncelerinizi açıklamak istersiniz. Oysa, diyecekleriniz iktidardakileri rahatsız edecektir. İlk yapacakları vahşi bir terörle üzerinize saldırmak olacaktır. Kimyasal silahlarla, TOMA'larla, türlü türlü mermilerle...

Sonra da terör örgütü üyesi olmakla suçlanacaksınız.

Terör Suçu

Siyasi suç bir istisnayı ifade eder ve bu istisna durumunun da istisnası olarak “terör suçları” kategorisi oluşturulmuş durumdadır. “Siyasi suç” sınıflandırması, kazanılmış bazı hakları da içinde barındıran bir sınıflandırma iken; terör/terörizm kavramlarıyla bu haklar gasp edilmekte, siyasi suça tanınan bazı korunma imkanları etkisiz kılınmak istenilmektedir.

Terörle Mücadele Yasaları

Terörle mücadele yasaları bugün siyasal alanı tekrar tanımlamakta ve siyaset, iktidarın siyaset örgütlenmesine indirgenmektedir. İktidar, böylece kendisinden kısmi olarak dışarıda olanların dahi tüm siyasal ifadelerini inkar etmektedir.

Belirli siyasal eylemlerin suç haline getirilmesi çabası, doğrudan başka bir suç eylemine değil, yasadışı olarak tanımlanan bir örgüte bağlanarak yürütülmektedir. Böylece o örgütler açısından herhangi bir siyasal alan veya siyasal aracın varlığı reddedilmektedir. Ve anayasal haklar çerçevesinde kullanılmış olsa dahi eylem kriminal bir dışlamaya maruz bırakılmaktadır.

Bugün demokratik basın açıklamalarının yahut 1 Mayıs gibi kitlesel eylemlerin hep “terör örgütü” gerekçesiyle yasaklanması yahut müdahale gerekçesi yapılmasının zihni dayanağı budur. Sendikaların, yasal örgütlerin, dayanışmanın kendisinden değil; ama bir örgüt üzerinden yasadışı ilan edildiğine ilişkin örnekler, bundan kaynaklanmaktadır. Siyasal iktidar, bu anlayışla yasadışı olmadığını bildiği bir oluşumu, yine yasadışı olmadığını kabul ettiği bir eylemi gerçekleştirdiği için terörle bağdaştırabilmektedir.

Bu anlayışın sonucu olarak her ne kadar terörizm tanımı şiddet veya şiddet tehdidi üzerinden kurulmuş olsa da terörizm anlamından şiddet unsuru çekilip alınmaktadır. Siyasal kavramın neredeyse bütün dağılımlarını kuşatacak bir etki

alanını sahiplenerek, kendisiyle yarışan hiçbir siyasal müdahaleye izin vermemektedir. Bu durumun hukuksal karşılığı ise, grev hakkı, toplanma hakkı, dernek kurma hakkı, sendika kurma ve sendikalara katılma hakkı ile ifade özgürlüğünün suç olarak nitelendirilmesi olmaktadır.

Terör Nedir? Terörist Kim?

Ülkemizde bahsettiğimiz bu hukuksal rejimin ana belgesi 1991 yılında yürürlüğe giren ve bu süre içinde kapsamlı değişikliklerle tahkim edilen Terörle Mücadele Kanunudur. Terörle Mücadele Kanunu, rejimi “korumak” adına hazırlanmıştır. Halkın taleplerini ve direnişini bastırmayı hedefler.

Terörle Mücadele Kanunu, “Terör; cebir ve şiddet kullanarak; baskı, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinden biriyle ...” diye başlar. “Terör” kavramını ve Terörle Mücadele Kanunu’nun kapsamını belirten bu maddede geçen fiillere hiçbirimiz yabancı değiliz. Gezi Direnişi’nde, devlet terörü yukarıdaki tanımın kat kat fazlasıyla halka yönelmiştir.

Bu kanunun 1. Maddesinde “terör” tanımlanmıştır. Tanım, her türlü siyasal eylem ve demokratik mücadele biçimini kapsayacak nitelikte muğlak ve belirsiz ifadeler içermektedir. Varolan siyasal iktidara karşı muhalefet cephesinin tümü istenildiği takdirde bu madde yoluyla suçla ilişkilendirilebilir.

Terör tanımındaki belirsizlik yoluyla etki alanını genişletme anlayışı “terörist” tanımı içinde belirgin şekilde korunmuştur. Kanunun 2. Maddesine göre; terörist olmak için,

- Terör örgütü üyesi olmanız gerekmez.
- Terör suçu işlemeniz gerekmez. Şayet;
- Devleti zaafa uğratırsanız yahut
- Örgütün amaçları çerçevesinde eylemde bulunursanız terörist olabilirsiniz.

Tüm Siyasal Muhalifler Teröristtir

Kanun maddesindeki tanım uyarınca siyasal alana ilişkin tüm faaliyetleriniz, siyasal iktidarın vereceği karara göre, terör eylemi olabileceği gibi, siz de terörist olabilirsiniz. Bu anlayış nedeniyle parasız eğitim, anadilde eğitim, parasız sağlık talebinde bulunmak yahut iktidarın enerji politikasını, dış politikasını eleştirmek “terör” olarak kabul edilebilmektedir.

Yakın zamanda “Parasız Eğitim İstiyoruz, Alacağız- Gençlik Dernekleri Federasyonu” imzalı pankart açan öğrencilerin 9 yıl hapis cezası almasının nedeni işte budur. Talep “yasal”, imza kısmındaki dernek “yasal” ama parasız eğitim istemek bir terör örgütünün amacı denilerek, ceza verilmesi yoluna gidilmiştir. Böylece siyasal şiddetin bütün siyasal altyapı ve bağlamları yok edilmiş, “partizan”, “militan”, “tarafdar”, “sempatizan” vb gibi siyasal mücadelenin derinliklerine ilişkin temel siyasal figürler yerini “terörist” adlandırmasına bırakmıştır.

Sadece Siyasal Muhalifler Değil, Herkes Terörist

Terörle Mücadele Kanunu ile sadece devlete karşı işlenmiş suçlar değil, Türk Ceza Kanunu’nda düzenlenmiş 50 suç, bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde terör suçu olarak kabul edilmiştir. Yine aynı kapsamda işlenmesi halinde 6136 sayılı Ateşli Silahlar Kanunu ile Orman Kanunu, Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu, Kültür Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunundaki bazı suçlar da terör suçu olarak kabul edilmiştir. Böylece Türk Ceza Kanunu’nda düzenlenen suçların 1/3’ü “terör hukuku” kapsamına alınmıştır. Özel mahkemelerde, özel usullerle yapılan bir muhakeme sonucunda, yine özel hapisanelerde tutulma sonuçları doğurduğu düşünüldüğünde ve etki sahası göz önüne alındığında Türk Hukuk Sistemi’nin, ceza yargılamasının terör hukukunun vesayetine alındığını ve onun tarafından iğfal edildiğini öne sürmek yanlış olmayacaktır. Artık istisna genel bir kural ve uygulama haline gelmiştir.

Hak Kullanmak, Terör Suçu Delili

Demokrasi için, hak özgürlük için örgütlenmek, siyasi iktidarın politikalarına muhalefet etmek; “terör örgütü üyesi” olmakla veya “anayasal düzeni değiştirmeye teşebbüs etmekle suçlanmanız için yeterli olacaktır. Yasal olarak mevcut durum böyle bir nitelemenin önünde hiçbir güvence ve korumanın olmadığını gösteriyor.

Örneğin yakın zamanda, avukatlar hakkında hazırlanan bir iddianamede, yasalarca tanınmış “susma hakkı”nı hatırlatmaları, avukatların işlediği iddia edilen terör suçuna delil olarak gösterilmiştir. Yani yasada tanınan hakkı kullanan da, kullanma hakkını hatırlatan da “terörist”tir.

Terörle Mücadele Kanunu; “yasa önünde eşitlik” ilkesini tamamen ortadan kaldırır.

Ethem Sarısülük ve Ali İsmail Korkmaz’ın katilleri serbest bırakılırken, eylemciler tutuklanmıştır. Şu halde, genç bir insanı döverek katleden kişi terörist değil; ama protesto hakkını kullanan, teröristtir.

Siyasal Muhaliflere Özel Yargılama Usulleri

Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçların yargılması, yine kanunun 10. Maddesi kapsamında kurulan özel yetkili mahkemeler eliyle yapılmaktadır. Bu durum İstiklal Mahkemeleriyle başlayan, Yüksek Adalet Divanı, Sıkıyönetim Mahkemeleri, Devlet Güvenlik Mahkemeleri, 5190 Sayılı Yasayla kurulan özel yetkili mahkemeler ve Ceza Muhakemeleri Kanunu'nun 250.maddesi ile kurulan özel yetkili mahkemelerle süren "kesintisiz" özel yargılama kültürünün devam ettiğini göstermektedir. Tabii hakim ilkesine aykırı bu mahkemeler, adaletin gerekleriyle değil, devletin bekasını koruma saikiyle hareket ettiklerini, verdikleri binlerce kararla ispatlamışlardır.

Polis Fezlekesinden İddianame

Yaşanan temel sorunlardan biri de bu rejimde, yasama-yürütme ve yargı gücünün kolluk özelinde yürütmede tek, birleşik bir güç olarak yeniden yaratılmasıdır. Herhangi bir anda kolluk güçleri ile karşılaşan herhangi bir kişinin terörist olarak algılanması yönünde verilen anlık bir karar, sonraki bütün bir sürecin kararlarını da belirlemektedir. Yürütmenin kimin terörist olduğu yönündeki kararı hem yasamanın ve hem de yargının kararlarını sonuçlandırmaktadır.

Bugün yargılama pratiğimizde hangi dernek, sendika yahut eylemcinin terörist olduğuna emniyet güçleri karar vermektedir. Mahkemeler, başta Emniyet İstihbarat Dairesi olmak üzere MİT ve jandarma tarafından gönderilen bilgi notlarına göre hüküm oluşturmaktadır. İşte bu nedenle polis fezlekesi, sırasıyla başlığı ve tarihi değiştirilmek suretiyle, önce iddianameye, sonra karara dönüşmektedir. Bu dönüşüm faaliyetinin adına da yargılama denilmektedir.

Herkes On Yıl Siyasi Muhalife On Beş Yıl

Hukuki delillerle değil, gizli tanık, teknik takip gibi üretilmiş delillerle karar veren bu mahkemelerde verilen hapis cezaları, Terörle Mücadele Kanunu 5. Madde uyarınca %50 oranında artırılmaktadır. Böylece sadece 1 Mayıs katli-dığınız için "15 yıl" hapis cezası alabilmeniz mümkün hale gelmiştir.

Tutuklama İçin Fazla Neden Gerekmez

Bu kanun kapsamında yer alan suçlamalar Ceza Muhakemeleri Kanunu 100/3 de tutuklama şüphesi varsayılan katalog suçlar arasında düzenlenmiştir. Bu durum, adeta tüm yargılamaların tutuklu sürdürülmesi sonucunu doğurmuştur.

Hapishanede Yargılama

Terörle Mücadele Kanunu 10. Madde uyarınca mahkemelerin nakil, yahut duruşmanın başka bir yerde yapılması mahkemenin takdirine bırakılmıştır. Bu durum, bir hapishane içinde yapılan yargılamanın, Silivri mahkemesinin önünü açmıştır. Böylece aleni ve açık yargılama ilkesi ihlal edilmektedir.

Olağan Yargılama

Siyasal iktidarın kurduğu bu yeni düzen, varlığını olağan yargılama pratiği ile siyasal yargılama pratiği arasındaki farka borçludur.

Olağan bir yargı pratiğinde şüpheli;

- Masumiyet hakkına sahiptir.
- İddia karşısında kendisini özgürce ve sınırsızca savunma hakkı vardır, savunmanın biçim ve içeriğini istediği gibi belirler.
- Yargılama sürecinde başlı başına bir öznedir.
- Yargılama sürecinin diğer özneleri karşısında herhangi bir ikincil niteliği yoktur.

Siyasal Yargılama

Siyasal yargılamada, belirli bir zaman ve mekanda ortaya çıkan eylemlerin ötesine taşan bir yargılama ve karar verme çabası söz konusudur. Bu yargılamada şüpheli,

- Masumiyet hakkına sahip değildir.
- İktidarın bir nesnesidir.
- Normal bir mahkum değildir, bir düşmandır. Duruşma salonunda bulunması yeterlidir. Devletin gösterisinin ancak bir parçası olabilir.
- Bağımsız bir özne değildir.
- Kendi savunmasını yürütemez ve yönetemez. İstenmeyen açıklamalar yapmasına izin verilmez.

Bir örnek verecek olursak; Kocaeli’nde üniversite öğrencisi olan E.S.K. ya demokratik talepleri içeren yedi ayrı basın açıklamasına katıldığı için Türk Ceza Kanunu 314/2 maddesine göre, silahlı örgüt üyeliği suçundan 6 yıl ceza verildi. Cezası, Terörle Mücadele Kanunu 5. madde kapsamında %50 artırıldı toplam 9 yıl hapis cezası ile cezalandırıldı. E.S.K.’ya bu ağırlaştırılmış ceza “şahsi ve

T.C. Anayasası Madde 26: Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplanı olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir.

Madde 34: Herkes, önceden izin almadan, silahlı ve silahlı- sız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir.

DEMOKRASI OYUNU SÜRÜYOR!!!

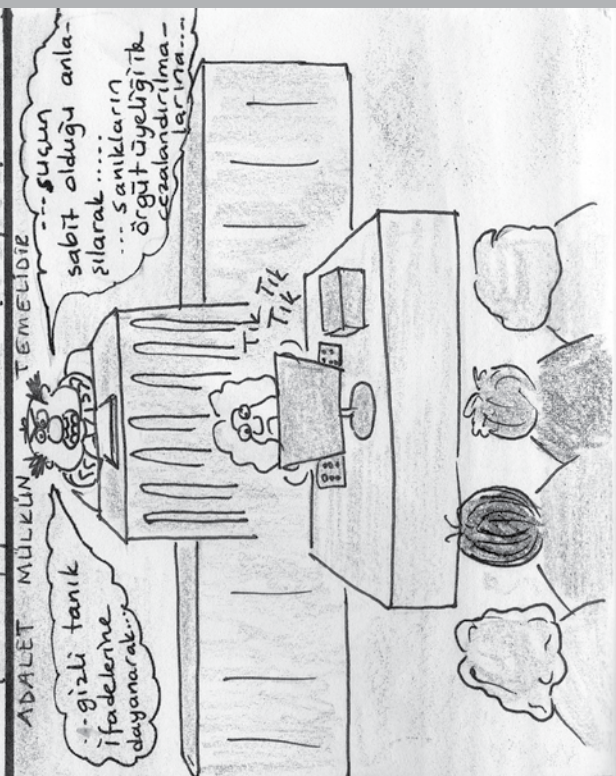
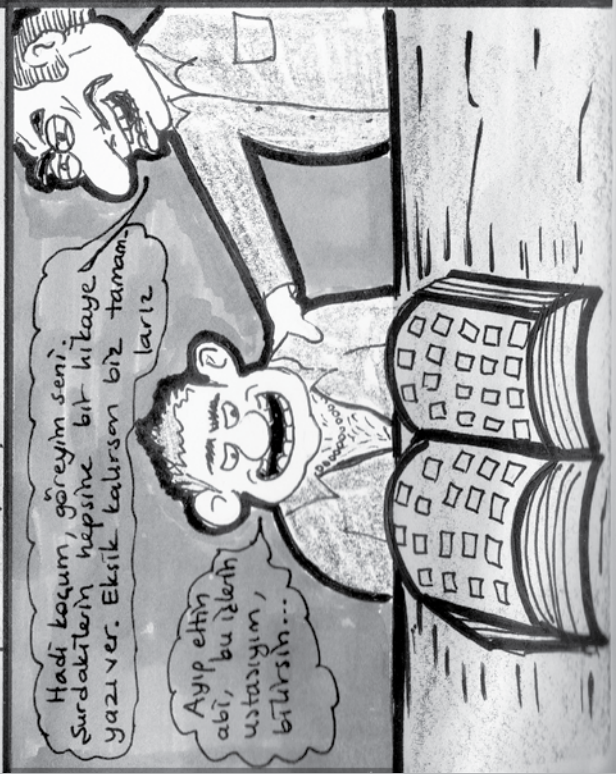
Amirim, amirim... dirrrt dirrrt

Amirim... Bunlar AKP'ye talancı falan diyo, alenen küfür öyle mi? ediyorlar yani. Bi de yasada! Tamam sen not al hepsini!

.... işte böyle Saycı..
Yok parasız eğitim, yok kentsel dönüşüm, yok bitmem ne.. Bu kadar demokrasi çok bunlara. Suları artık isinchi bunların.

Tamam abi.
Sen getir feslekeyi hemen atayım altına imzağı.

sosyal kişiliği, hak ve nesafet kuralları; tehlikenin ağırlığı, katıldığı eylemlerin yoğunluğu, eylemlerin icrasında, organizasyonunda ve yönlendirilişindeki rolü dikkate alınarak” verilmiştir. Ayrıca, bu suçlardan “pişman olmadığı anlaşıldığı” için Türk Ceza Kanunu 63. Maddedeki indirim uygulanmadı.

Bu olayda E.S.K.’nın katıldığı tüm basın açıklamaları 6357 sayılı kanun (3. yargı paketi) gereğince kovuşturulamaz ve dolayısıyla ceza verilemez durumdaydı. Mahkeme bu cezaları verememiş; ancak verdiği ağırlaştırılmış üyelik cezası ile bu açığı kapatmıştır.

“Bilmediğin delillerle suçlamalar yöneltilir sana ve ifade vermen istenir. Gizlilik kararı olan bir dosyada ifade vermek beyaz kâğıda imza atmaya benzer ya da zifiri karanlık bir yolda yürümeye. Şüpheli/sanık haklarından faydalanamazsın.”

Yine bu kapsamda yapılan soruşturmalarda;

- Normal gözaltı süresi 24 saatken dört güne kadar uzayabilir.
- Yakalanmanız sırasında belirleyeceğiniz 3 yakınınıza haber verme hakkınız, polisin belirlediği bir yakınınıza haber vermesi olarak değişikliğe uğramıştır.
- Avukatınızla 24 saat görüşmeniz kısıtlanabilir.
- Telefonunuzun dinlenmesi ve teknik takip işlemi nedeniyle Ceza Muhakemeleri Kanunu’nda sayılan hiçbir istisna uygulanmaz.
- Bu kanun kapsamında yapılan tüm soruşturmalarda gizlilik kararı alınarak, iddianamenin kabulüne kadar dosyanın gerek şüpheli gerekse de avukatı tarafından incelenmesi engellenmektedir. Dava açma süresinin bazı durumlarda 1 yılı aştığı göz önüne alındığında durumun vahameti daha da artmaktadır. Kişi tutukludur ama neden hangi gerekçeyle tutuklu olduğunu uzun süre öğrenememektedir.

“Hangi örgüte üye olduğumuzu biz mi seçiyoruz, siz mi belirliyorsunuz?”

Yukarıdaki soru Gezi Direnişi sırasında gözaltına alınıp tutuklanan bir direnişçi tarafından, Terörle Mücadele Kanunu 10. Madde ile görevli mahkeme heyetine yöneltilmiştir.

Bu mahkemelerle ilgili olarak şunlar söylenebilir:

- Özel soruşturma usulleri ile hazırlanan dosya üzerinden yargılama yaparlar. Dolayısıyla siyasi kolluk tarafından, baştan itibaren siyasi düşünceleri nede-

niyle kodlanmış bulunan kişiler zaten “suçlu” kabul edilerek takibe tâbi tutulurlar. Bu anlamda kişi suçu sabit oluncaya kadar masumdur ilkesini anlatan masumiyet karinesi ihlâl edilmektedir.

- Görev sahalarına giren suçlar, uzun süreli hapis cezasını gerektiren ciddi yaptırımlar içerir. Ancak bu cezalara karşın suç olarak tarif edilen belli bir fikri yoktur, yalnızca akıl yürütme, varsayım, yakınlılaştırma vardır.
- Verilen cezalar şahsi değildir. Örgüt yöneticisi olduğu iddia edilen kişiler, başka kişilerin fiillerinden ötürü de cezalandırılır.
- Doğal yargıç ilkesine aykırıdır.
- Örgüt üyeliğinin unsuru/delili kabul edilecek her fiil ayrı ayrı cezalandırılır. Örneğin basın açıklamasına katılması delil gösterilerek örgüt üyeliğinden ceza verilen bir kişiye, ayrıca katıldığı basın açıklaması için de, hem örgüt propagandası suçundan, hem de 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’na muhalefet suçundan ceza verilir.

Her yargılamada keyfi uygulamalarla onlarca hak gaspı ile karşılaşılınan bu mahkemeler, adaletin değil adaletsizliğin kökleşmesinin, yayılmasının kaynağı durumundadırlar.

- Bu mahkemeler devletin bekası için kurulmuşlardır. Bu nedenle de siyasi saikle işlenen suçlara karşı aşırı hassasiyet içindedirler. Bu hassasiyetle bütün evrensel muhakeme ilkeleri, sanık lehine hangi düzenleme varsa rafa kaldırılır.
- Sanık kendini savunma imkânlarından çoğu kez yoksundur. Çünkü suç olarak önüne konulan iddialar, o “suçların” tamamını kabule zorlar. Basın açıklamasına katılmak, dergi okumak, anti-empyrist olmak, işkenceye karşı çıkmak, hak ve özgürlük istemek suç olarak öne sürülünce, “saniğa” bunları kabul etmekten ve bu “suçların” neden işlendiğini izahattan başka bir şey kalmaz.

Gizli Tanıklık Öylesine Karşı Konulmaz Bir Delil Ki! Yel Değirmenlerine Karşı Savaşmaya Benziyor

Kimdir bu gizli tanıklar? Neden kimlikleri gizlenmektedir? Yasal olarak tanıklıklarına engel bir durumları varsa bile, bu durumu öne sürecek bir bilgiden dahi yoksun tutulur sanıklar. Silahların eşitliği denilen, iddia ve savunma makamlarının ellerinde bulundurduğu imkânlar hiçbir biçimde denk ve eşit değildir. Sanık, elleri arkasından kelepçeli olarak yere yatırılmıştır, iddia makamı adeta muzaffer bir komutanmışçasına, esirini ayakta tehdit etmektedir.

Özel Yargılamaların Özel Hükümleri, Özel İnfaz Biçimleri:

Siyasi tutsak verilecek hükmün cezasını henüz mahkeme ceza vermeden çok önce çekmeye başlar. Bu sebeple Ceza İnfaz Kanunu'na bakmak yeterli olmayacak ve özellikle devletin fiili uygulamalarını özetlemek gerekecektir.

Siyasilerin İnfazı Polisin Müdahale Ve Saldırıları İle Başlar

Siyasi tutsak hapisshane hayatından önce de tedbir adı altında kısıtlama ve müdahalelere maruz kalır. Telefon, internet vb. tüm iletişimi denetim altındadır. Kitlelere yönelik konuşmaları, basın açıklamaları vs. kayıt altına alınır.

Her zaman seyahat hürriyeti kısıtlanabilir. Otobüs, uçak yolculukları engellenebilir. Bir ile veya belli bir bölgeye girmesi fiili olarak engellenebilir.

İfade hürriyetini kullanmak istediğinde yine haksız ve fiili olarak kolluk güçlerince engellenebilir. Dayak yiyebilir, yaralanabilir. Kolluk güçlerinin maddi manevi cebir kullanması aslında işkence suçunu oluşturur. Ama bu kişiler cezalandırılmazlar ancak teşvik edilirler.

Çağdaş ceza hukukunda yer almayan bedeni eza verme cezaları yargılamasız olarak infaz edilir. Sopa, yumruk, nefes kesici gaz sıkma, boğma, kimyasal gaza maruz bırakma gibi...

Yine infazın en ağır biçimlerinden biri olarak Ferhat Gerçek gibi sırtından vurulabilir, Engin Ceber'in, Alaattin Karadağ'ın öldürüldüğü gibi öldürülebilir.

Mahkeme Hükminden Önce Başlayan İnfaz Tutuklama Şeklinde Kendini Gösterir

Ceza Muhakemesi Kanunu, Hakim'e tutuklamayı düzenleyen 100. Maddesi'nde siyasi sebeplerle karşısına getirilen kişiyi tutuklamasını ısrarla telkin eder. Yukarıda belirttiğimiz siyasi suç maddelerinden biri yazılı ise kişinin tutuklanacağı yüksek ihtimaldir.

İşte böylece kişi; hakkında dava açılmadan aylarca, hatta yıllarca tutuklu kalabilir. Ceza böylece infaz edilir.

İnfaz mahkeme sırasında da çeşitli şekillerde kendini gösterir. Hapisshane ring araçlarında gün boyu havasız ortamda aç, susuz, aşırı sıcak veya soğuk ortamlarda kelepçeli olarak tutulabilir. Bu zorlu bekleyişin ardından kendini ifade edemeden mahkeme salonundan atılabilir.

Mahkemeler hüküm verirken atılı suçun sabit olup olmadığını belirler. İşlendiğine ikna olmuş ise bu suçun Türk Ceza Kanunu'ndaki karşılığını, takdir yetkisi çerçevesinde tayin ederek hüküm kurar. Hükümün nasıl infaz edileceğini tespit edecek olan Cumhuriyet Savcılığı'dır.

Bu Nasıl Adalet? Eşitlik Nerede?

Verilen mahkumiyet kararları diğer şartları taşısa bile salt bu kanun kapsamında olduğu için ertelenmesi veya hükmün açıklanmasının geri bırakılması mümkün olmamaktadır. Adli suçlular aldıkları hapis cezasının 2/3'ünü çektikleri takdirde koşullu salıvermeden faydalanırken siyasi tutsaklar koşullu salıvermeden faydalanmak için aldıkları hapis cezasının 3/4'ünü çekmek zorundadırlar. Ağırlaştırılmış müebbet alan siyasi tutsak ölünceye kadar hapisanede kalırken, aynı cezayı almış bir adli tutsak 30 senesini hapisanede geçirdikten sonra serbest bırakılmaktadır. Hapisanede şarkı söylemek, marş söylemek, yahut gürültü çıkarmak gerekçesiyle hatta idarenin açtığı kursa katılmak istememesi nedeniyle siyasi tutsakların koşullu salıvermeden faydalanmaları engellenmektedir. Bunun doğrudan sonucu olarak, adli tutsaklar, aldıkları hapis cezasının 2/3'ünü çektikten sonra serbest bırakılırken, siyasi tutsaklar zaten artırımlı verilen hapis cezasının tamamını infazda çekmek zorunda bırakılmaktadır.

Ölünceye Kadar Ağırlaştırılmış Müebbet Hapis!

Türk Ceza Kanunu'nda tanımlanmış en ağır suç "ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasıdır". Siyasi suçların en ağırı olan "Anayasa'yı ihlal" ve benzeri suçlarda Terörle Mücadele Kanunu'nun infaz hükmü uygulanır. Olağan yargılamalarda mahkemeler cezanın nasıl infaz edileceğini yazmazken bu suçta yazarlar: Ölünceye kadar ağırlaştırılmış müebbet hapis!

Siyasi yargılamalarda yaşanan eşitsizlik ve haksızlıkların yanında yargılama sonunda verilen ağır cezaların infazı daha büyük adaletsizlikler yaratır.

Siyasi suçların bir kısmı, olağan mahkemelerde yargılanır. Suçu-Suçluyu Övme, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet etmek gibi suçlular Asliye Ceza Mahkemeleri'nde görülür ve yargılama sonunda mahkeme suçu sabit görürse hapis cezası dışında para cezasına da çevirebilir. Ayrıca Asliye ve Sulh Ceza Mahkemeleri verilen cezayı erteleyebilirler.

Ancak Terörle Mücadele Kanunu'nun 4. maddesinde belirtilen ve yukarıda hatırlattığımız türden Asliye Ceza'lık suçlar eğer "örgütün amacı doğrultusunda işlendiği" öne sürülürse, özel yetkili ağır ceza mahkemelerinde görülür. Bu durumda hem yargılama usulü, hem verilen ceza, hem de infazı ağırlaşır.

F Tipi Hapishaneler

5275 Sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 9. maddesi uyarınca Terörle Mücadele Kanunu kapsamında ve özel yetkili ağır ceza mahkemelerinde yargılanan kişilerin tutuk ve hükümlerini geçirecekleri yeri gösterir: Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu

Bu kurumlar içerisinde en bilineni siyasi tutsakların red ve direnişleri ile adı duyulan, 7 yıl süren ve 122 insanın şehit düştüğü ölüm orucu gibi eylemlere konu olan F Tipi Hapishaneleri'dir.

Yüksek güvenli hapishanelerde ve özellikle F Tipi hapishanelerde infazın amacı tecrit etmek ve tretman yolu ile siyasi tutsağı ıslah etmektir.

Siyasi tutsaklar yargılama yerine, ailelerine fiziken uzak hapishanelerde tutulurlar. Bu hapishaneler şehir merkezlerinin uzağında, ıssız yerlerde kurulmuştur. Öyle ki, hayata ve insana dair seslerden yalıtılmak amacı hemen anlaşılır. TV ve radyo yayınları merkezi olarak verilir. Kitap, mektup, gazete gibi iletişim araçları sıkı ve keyfi bir şekilde denetime tabii tutulur.

Örneğin yaşanan bir olayda, tutsak eşlerden birinin diğerine gönderdiği fotoğraf moral verici nitelikte bulunduğu için sakıncalı kabul edildi ve alıcıya verilmeyi.

Ya da hakkında toplatma kararı bulunmayan, dışarıda yaygın olarak satılan kitaplar eğitim kurulu kararıyla siyasi tutsağa verilmeyebiliyor.

Tek Kişilik Hücrelerde Kişiyi Özel Cezalandırma Hizmeti ve Düşünceye Karşı Savaş

Bu anlayış kişiyi siyasi düşüncelerinden ötürü bir nevi hasta kabul etmektedir. Hastalık riskli ve bulaşıcıdır, bu sebeple bu kişileri mümkün olduğunca toplumdandan, diğer tutsaklardan uzak tutmak gereklidir. Öyle ki tutsağa siyasal ve sosyal kişiliğini besleyecek dergi, kitap, mektup vb. verilmezse, benzer görüşteki diğer kişiler ile görüştürülmezse, siyasi düşüncelerinden vazgeçeceği sanılır.

1 ve 3 kişilik hücrelerde kalan tutsakların koridorda dahi birbirleriyle görüşmeleri engellenir.

Bu düşünceye karşı bir savaştır. Egemen ideoloji, iktidar, siyasi muhaliflerini öldürmeden yok etmenin bir aracı olarak görür bu infaz modelini.

Siyasal Kimliğin Kazandırdığı Kişilik İle Mücadele

Kişi kendini yalnız ve güçsüz hissetsin diye tecrit edilir. Siyasal kimliğinin ona kazandırdığı kişilik ile de mücadele ederler. En insani ihtiyaçların görülmesi için

hapishanenin akıl mantık dışı uygulamalarına uyum sağlamaları istenir. Bunun adı ödüllendirilmedir.

İdare tutsağa “ıslah olursan seni daha çok insanla görüştürürüm, iyileşir, uyum sağlarsan daha fazla insani imkana kavuştururum”, demektir.

Bir yandan da tehditler sürer. Bu tehdidin hukuksal adı “disiplin cezasıdır”. Ceza İnfaz Kanunu’nun açık açık ve tek tek düzenlediği durumların dışında ve daha ağır yorumlanarak uygulanır. Somutlamak gerekirse;

İdarede belirtilen miktardan fazla para bulundurulduğunda, yatma planına uyulmadığında ya da hükümlü kimliğini yanında bulundurmadığında “kınama” cezası alabilir.

Kurum görevlilerine uygunsuz söz sarf ettiğinde ya da açlık grevi yaptığında sportif ve kültürel etkinliklere katılmaktan yasaklanabilir.

On Yıl Ceza On İki Yıl Hapis

Sıradan bir suçlu on yıl hapis cezası alırsa cezasının 2/3’ünü çektikten sonra yaklaşık altı yıl sonra şartlı tahliye edilir. Siyasi suçluya 10 yıl hapis cezası verilirse bu ceza önce Terörle Mücadele Kanunu’nun 5. maddesi uyarınca %50 artırılarak 15 yıla çıkar. Bu artırım zorunludur. Mahkemenin takdir hakkı yoktur. Bu cezanın ¾ ü infaz edilecektir. Yani on iki yıl. Tabi bu süre içinde üç kez hücre cezası almazsa.

Üç Kez Hücre Cezası Alan Şartlı Tahliye Edilmez

Bu cezaları hafife almayın, çünkü ikinci tekrarlarda bir önceki cezadan daha ağır olana çarptırılabilir siyasi tutsak. Yani açlık grevi yaptığı için önce etkinliklere katılmaktan alıkoyma, sonra haberleşme ve ziyaretçi yasağı, en sonunda hücre cezası verilebilir.

Hapishane idaresi siyasi tutsağa mektuplarını, fakslarını vermeyebilir ya da telefonla görüşme hakkını kısıtlayabilir. Bunun için “gereksiz marş söylemesi”, “bir şeyi protesto etmek için idareye karşı toplu olarak sessiz direnişte bulunması” yeterlidir.

Kurumda korku kaygı yaratabilecek söz söyleyen biri, aramaya itiraz eden biri ziyaret yasağına uğrayabilir.

Tüm bu saydığımız ve benzeri davranışlar birkaç gardiyanın imzalamasıyla tutulan tutanak delil olarak gösterilerek disiplin cezasıyla karşılanır.

Bu bir tehdittir. Eğer hapishane personeli ile tartışırsan, nezaketsiz davranırsan, insanca bir tepki gösterirsen kolayca ceza verebiliriz, demektedirler. Alınan cezalar tekrarlandığında hücre cezasına dönüşür. 3 kez hücre cezası alındığında Terörle Mücadele Kanunu'na göre şartlı tahliye alamazlar.

Bir siyasi tutsağın yapılan haksızlıklara boyun eğmesi, aşağılayıcı ve insanlık dışı davranışlara karşı çıkmaması, izin vermesi beklenebilir mi? Elbette hayır. Bu sebeple siyasi tutsaklar yalan yanlış tutanaklar ve keyfi cezalarla en insani haklarını kullanamazlar ve hücreye koyma, infaz yakma gibi ağırlaştırılmış, infazı çekilmez kılan işkencelere maruz kalırlar.

Yaşanmış örneklerden yola çıkalım. 2006 yılında İsrail'in Lübnan'a yönelik saldırılarını protesto etmek için E.K. ve diğer öğrenciler ellerinde bir megafon ile dolaşarak halkı duyarlı davranmaya, Türkiye'nin tezkere çıkararak Lübnan'a asker göndermesine karşı durmaya çağırdılar. Bunun için tezkere karşıtı sloganlarını A-4 kağıdına yazarak dağıttılar. Esnafa bu kağıtları asma ve kepenk kapatma çağırısında bulundular. Esnafın bir kısmı bu çağrıya uydu. Ve polis onları gözaltına alıp polis aracına soktuğunda çevreden taş atanlar oldu. Yapılan yargılama sonunda 7 ila 9 yıl arası değişen cezalara çarptırıldılar. Örgüt yesi olmak, örgüt propagandası yapmak ve kamu malına zarar vermeyi suçları.

Terörle Mücadele Kanunu kapsamında yargılanıp ceza alan bu öğrencilerden 9 yıl alanı, F tipi hapishanede infazını tamamlayacak olursa 9 yılın 6,5 yılını tamamladığında şartlı tahliye hakkı kazanacaktır. Ancak disiplin cezaları sebebiyle bu 9 yılın tamamını F Tipi'nde geçireceği şimdiden kesin görünüyor.

Aynı eylem adli bir olay olarak kovuşturulsaydı, 2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu uygulanacak ve verilen 2 yılın altındaki cezalara ertelemecekti.

Gezi Tutsakları da Birer Siyasi Tutsaktır

Gezi Direnişi, halkın hak ve özgürlük mücadelesinin, adalet ve eşitlik taleplerinin sokağa yansımasıdır. Direniş boyunca sokaklara inenler, iktidarın baskı ve yıldırma politikalarına sokak sokak, barikat barikat direnmişlerdir.

Bundan dolaydır ki, Gezi Direnişileri de iktidarın "terörist" tanımı içinde yer alırlar. Tutsak edildiklerinde, Terörle Mücadele Kanunu'nun 10. maddesiyle görevli özel mahkemelerde olağanüstü yargılamalarla karşılaşırlar, yine Terörle Mücadele Kanunu'nda öngörülen ağırlaştırılmış cezalara çarptırılırlar ve bu cezaları olağanüstü koşullarda, F Tipi Tecrit Hapishaneleri'nde infaz edilir.

İktidara Karşı Durmanın Bedeli

Siyasi tutsağın cezası hapisanede infaz edildikten sonra da devam eder. Adli sicil kaydında yazılı bilgiler kamu alanında işini yapmaktan alıkoyar. O artık kan, kıl örneği ve parmak izi alınmış, kısacası “terörist” olarak fişlenmiş bir kişidir. Bu fiş kaydı peşini bırakmaz. Sıradan bir olaya karıştığı zaman olay büyür. GBT kontrolleriyle uğraşır, pasaport alması, yurtdışına çıkması zorlaşır. İş bulamaz.

Kısacası siyasi tutsak en büyük suçu işlemiş görülür: iktidara karşı durmuştur. Artık iktidar ömür boyu kendini o kişiye karşı, koruyacaktır.

Ne dersiniz? Hukuk, adalet bunun neresinde?

Olağanüstü hal olağanlaştı. Artık polise göz kırpanı bile terörist kabul ediyor iktidar.

Onları Bu Korkudan Kurtarmalıyız, Öyle Değil mi?

Peki NASIL?

Yasal haklarımızı sonuna kadar kullanacağız. İktidardakilerin hoşuna gitmeyen düşüncelerimizi açıklamaya devam edeceğiz. Daha fazla hak, daha fazla özgürlük için sokaklarımızda, parklarımızda meydanlarımızda biraya geleceğiz. Bizleri yıldırma için en vahşi terörleriyle saldıracaklar. Canlarımızı alacaklar, Ethemlerimizi, Ali İsmaillerimizi, Ahmetlerimizi, Abdullahlarımızı, Mehmetlerimizi, Medenilerimizi... Gözlerimizi kör edecek, özgürlüğümüze kastedecek, yollarımıza tuzaklar kuracaklar.

Vazgeçmeyeceğiz!

Tuzakları bozacağız!

Birlikteliği, dayanışmayı büyüteceğiz. Bilenler bilmeyenlere anlatacak, görenler göremeyenlere yol gösterecek, ayakta kalanlar düşenleri kaldıracak.

Tıpkı Gezi Direnişimizde olduğu gibi.

Direnişimizi korkusuzca sürdüreceğiz.

Terörle mücadele kanunları, olağanüstü mahkemeleri, infaz kanunları, halkı korkutma yıldırma teslim alma amacıyla hazırlanmış tüm anti-demokratik yasaları ve kimyasal silahları, sindirme araçları bize engel olmayacak. Zalimleri tarihe gömeceğiz.

Korkularına böylece son vereceğiz.

Onlar... Siyasi tutsaklar asla vazgeçmediler, meydanlarda, işkencehanelerde, zindanlarda asla teslim olmadılar, baş eğmediler, işkenceler, hücre cezaları, infaz yakmalar, kelepçeler, demir kapılar, dikenli teller, duvarlar onlara vız geldi. Kendi özgürlükleri için değil, dünyanın tüm halklarının özgürlüğü için direnmeye devam ediyorlar.

Onlara layık bir mücadeleyle, tüm anti-demokratik yasalar kaldırılıncaya kadar, hepimiz özgürleşene dek hep birlikte, onlar içeriden biz dışarıdan hücreleri parçalayacağız.

**KURTULUŞ YOK TEK BAŞINA
YA HEP BERABER YA HiÇ BİRİMİZ**

ÇAĞDAŞ HUKUKÇULAR DERNEĞİ İSTANBUL ŞUBESİ

*Biz Őimdi alçak sesle konuşuyoruz ya,
Sessizce birleşip sessizce ayrılıyorz ya,
Anamız çay demliyor ya güzel günlere,
Sevgilimizse çiçekler koyuyor ya bardağa,
Sabahları işimize gidiyoruz ya sessiz sedasız,
Bu, böyle gidecek demek değil bu işler;
Biz Őimdi yanyana geliyor ve çoğalıyoruz.
Ama bir ağızdan tutturduğumuz gün hürliğün havasını,
İşte o gün sizi tanrılar bile kurtaramaz.*

Cemal Süreya

ÇHD İstanbul Şubesi